

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

Egz. Nr 1

**PROTOKÓŁ KONTROLI DORAŻNEJ
Domu Pomocy Społecznej p. w. św. Franciszka z Asyżu
dla osób przewlekle psychicznie chorych
ul. Klasztorna 1, 16-080 Tykocin**

Białystok – maj – 2012 r.

PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej Domu Pomocy Społecznej p.w. św. Franciszka z Asyżu w Tykocinie, ul. Klasztorna 1, przeprowadzonej w dniach 25-27 kwietnia 2012 r.

Dom Pomocy Społecznej p. w. św. Franciszka z Asyżu w Tykocinie prowadzony jest na zlecenie powiatu łomżyńskiego przez CARITAS Diecezji Łomżyńskiej. CARITAS Diecezji Łomżyńskiej posiada zezwolenie Wojewody Podlaskiego na czas nieokreślony (decyzja nr PS.EF.9013/11/06 z dnia 04.12.2006r. na 33 miejsca zmieniona decyzją Wojewody Podlaskiego z dnia 18 grudnia 2008r. Nr PS.EF.90130/7/08, poprzez zwiększenie liczby miejsc na 45 miejsc, zmienionej decyzją nr PS.V.KK.90130-4/09 z dnia 20.10.2009 r. poprzez zwiększenie liczby miejsc na 48.

Adres Domu: ul. Klasztorna 1, 16-080 Tykocin. Dom przeznaczony jest dla osób przewlekłe psychicznie chorych – 48 miejsc (kobiety). Dyrektorem Domu Pomocy Społecznej jest ks. Andrzej Borkowski.

Kontrolę przeprowadziły – Ewa Feszler - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku oraz Mieczysław Nartowicz – inspektor wojewódzki, kierownik zespołu kontrolującego w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku na podstawie upoważnienia Nr 1/2012 z dnia 20.04.2012r., (Nr PS-V431.22.2012.EF) wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Andrzeja Kozłowskiego – dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Przedmiot kontroli:

Przestrzeganie standardu świadczonych usług oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami w okresie od dnia 01.03.2011 r. do dnia kontroli.

Ponadto, w dniu 05.04.2012 r. do Wojewody Podlaskiego wpłynął wniosek Dyrektora CARITAS Diecezji Łomżyńskiej (uzupełniony w dniu 16.04.2012 r.) w sprawie zwiększenia liczby miejsc w Domu na 50 miejsc. W związku z powyższym w toku kontroli zostanie sprawdzone czy Dom spełnia standardy na 50 miejsc.

Ustalenia kontroli

I. Poziom świadczonych usług bytowych określonych w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. Nr 217 poz. 1837) (Akta sprawy nr 1)

A) w zakresie usług bytowych

Dom Pomocy Społecznej w Tykocinie mieści się w zabytkowym budynku klasztoru pobernardyńskiego. Budynek jest dwukondygnacyjny. Przed wejściem do budynku nie ma progu, w środku budynku znajdują się schody prowadzące na pierwsze piętro. W budynku nie ma windy. W 2006 roku zakupiono samobieżny pojazd tzw. schodołaz, który umożliwia osobom mniej sprawnym poruszanie się po piętrach budynku. W środku budynku zamontowane są wymagane systemy: przyzywowo-alarmowy i alarmowo-przeciwpożarowy.

Teren wokół Domu ogrodzony i estetycznie zagospodarowany. Zasadzone kwiaty, krzewy i drzewa owocowe. Ciągi piesze wyłożone kostką brukową. Na placu za budynkiem wykonana jest altanka ze stołem i ławkami oraz ogródki warzywne, szklarnia, staw.

B) w zakresie wymaganych pomieszczeń:

W Domu znajdują się następujące pomieszczenia:

A) na parterze:

- kaplica,
- pokój Dyrektora,
- pokój pracownika socjalnego,
- pokój gościnny,
- pralnia,
- magazyn środków czystości,
- pokój księgowości,
- łazienka personelu wyposażona w prysznic, umywalkę i sedes,
- kuchnia,
- jadalnia,
- gabinet medycznej pomocy doraźnej,
- łazienka wyposażona w prysznic, umywalkę i sedes,
- pokoje mieszkalne tj.
 - 2 pokoje dwuosobowe z łazienką wyposażoną w prysznic, umywalkę, sedes o pow. odpowiednio: 15,60 m² , 13,94 m²,
 - 1 pokój trzyosobowy o pow. 22,44 m²,
- brudownik,
- narzędziownia.

B) na I piętrze:

- palarnia,

- pomieszczenie z odzieżą,
- pokoje mieszkalne:
 - 3 pokoje jednoosobowe o pow. odpowiednio: 12,9m², 8,55 m², 11,06 m²,
 - 6 pokoi dwuosobowych o powierzchni odpowiednio: 15,48m², 12,15 m², 11,86 m², 15,79 m², 14,19 m², 16,24 m²,
 - 4 pokoje trzyosobowe o powierzchni odpowiednio: 20,5 m², 21,17 m², 21,28 m² oraz 21,28 m²,
 - 4 pokoje czteroosobowe o pow. odpowiednio: 2 pokoje o pow. 30,5m² każdy, 31,02 m², 29 m²
- magazyn bielizny,
- łazienka z dwoma prysznicami, wanną, dwiema ubikacjami, dwiema umywalkami oraz urządzone jest w niej miejsce na podręczne pomieszczenie do prania i suszenia
- kuchenka pomocnicza,
- 2 łazienki każda wyposażona w sedes, prysznic i umywalkę.

C) pokoje mieszkalne spełniają warunki

Wszystkie pokoje mieszkalne spełniają wymagane normy w zakresie powierzchni, tj. pokój jednoosobowy nie mniej niż 9 m² na osobę a pokój wieloosobowy nie mniej niż 6 m² na osobę, przy czym jeden pokój jednoosobowy i jeden pokój dwuosobowy spełniają normy powierzchniowe przy uwzględnieniu 5% odstępstwa od wymaganej powierzchni. Pokoje czteroosobowe przeznaczone są dla osób leżących. Wszystkie pokoje wyposażone są zgodnie z obowiązującym standardem tj. w łóżko, szafę, stół, krzesła w ilości odpowiedniej do liczby osób zamieszkujących w pokoju, szafkę nocną. Liczba wyprowadzeń elektrycznych dostosowana jest do liczby osób przebywających w pokojach.

D) w zakresie warunków sanitarnych

Dom spełnia wymagane standardy w zakresie warunków sanitarnych tj. liczba łazienek zapewnia możliwość korzystania z nich przez nie więcej niż pięć osób, a w przypadku toalet – przez nie więcej niż cztery osobowy. Przy większości pokoi mieszkalnych usytuowane są łazienki. Łazienek nie ma tylko przy jednym pokoju dwuosobowym i 3 pokojach trzyosobowych. Dla mieszkańek z tych pokoi łazienki znajdują się na korytarzach. Łącznie w łazienkach ogólnodostępnych zamontowanych jest: 5 pryszniców, wanna, 5 sedesów i 5 umywalk.

Przy wszystkich urządzeniach sanitarnych zamontowane są uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń.

Obowiązujące wymagania w zakresie warunków lokalowych oraz sanitarnych w Domu są spełnione także, przy uwzględnieniu zwiększenia liczby miejsc z 48 do 50.

E) w zakresie czystości pomieszczeń

Wszystkie pomieszczenia Domu, w tym pokoje mieszkalne są czyste, estetycznie urządzone, sprzątane w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz dziennie. Pokoje mieszkalne są przytulne, tworzą namiastkę domu rodzinnego. Wolne od nieprzyjemnych zapachów.

F) w zakresie wyżywienia i organizacji posiłków

(Akta sprawy Nr 2)

Dom zapewnia mieszkankom 3 posiłki dziennie, które wydawane w następujących przedziałach czasowych tj.

- śniadanie w godzinach 8⁰⁰ – 10⁰⁰,
- obiad w godzinach 13⁰⁰ – 15⁰⁰,
- kolacja w godzinach 18⁰⁰ – 20⁰⁰.

Informacja dotycząca czasu wydawania i spożywania posiłków wywieszona jest na drzwiach przed wejściem na stołówkę. Czas wydawania dla każdego posiłku wynosi 2 godziny. Ostatni posiłek wydawany jest nie wcześniej niż o godzinie 18⁰⁰.

Mieszkanki mają zapewniony wybór zestawu posiłków. Jadłospisy układane są dekadowo. Na podstawie przeanalizowanego jadłospisu za miesiąc marzec 2012 r. ustalono, że wybór zestawu posiłków był zachowany.

Zgodnie ze wskazaniami lekarza przygotowywane są diety. W dniu kontroli wszystkie mieszkanki miały zalecony posiłek dietetyczny, z tego 10 posiłków przygotowano wg. diety cukrzycowej; 22 posiłków wg. diety lekkostrawnej; 12 wg. diety wątrobowej; 4 posiłki wg. diety bezmleczne.

Mieszkanki posiłki spożywają w jadalniach lub w pokojach mieszkalnych, w razie potrzeby są karmieni. Na dzień kontroli karmienia wymagało 10 mieszanek, a pomocy przy spożywaniu posiłków 4 osoby.

Dom zapewnia mieszkankom całodobowy dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów. W kuchenkach pomocniczych znajdowały się produkty spożywcze tj. chleb, masło, konserwy, serki, wędlina, soki. Ze względu na stan zdrowia i sprawność mieszanek posiłki w ciągu dnia pomagają im przygotowywać pracownicy.

Dom jest pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku. W okresie objętym kontrolą pracownicy PPIS w Białymstoku przeprowadził następujące kontrole:

- w dniu 13.04.2011 r. kontrolę kompleksową zakładu żywienia zbiorowego. W zakresie oceny stanu technicznego oraz stanu czystości i porządku stołówki nieprawidłowości nie stwierdzono – protokół Nr HŻ-873/11. W trakcie kontroli pobrano materiały do oceny teoretycznej tj.

dekadowe zestawienie zużytych produktów za okres od dnia 04.04.2011 r. do dnia 13.04.2011 r. wraz z 10-dniowym jadłospisem. Zebrane materiały z przeprowadzonych badań sposobu żywienia pensjonariuszy wykazały, że w ocenianej dekadzie wystąpiły pewne nieprawidłowości, a mianowicie stwierdzono wyższe w stosunku do zaleceń zużycie produktów bogatych w białko zwierzęce (144%), tłuszczu (120%), witaminę A (289%), witaminę B₁₂ (315%), natomiast niższe w stosunku do zaleceń stwierdzono zużycie produktów bogatych w wapń (69%). Zalecono wyeliminowanie przy planowaniu żywienia stwierdzonych nieprawidłowości. Pismem z dnia 16.06.2011 r. Nr DPS/8140/06/11 poinformowano o wykonaniu zaleceń.

- w dniu 20.03.2012 r. kontrolę kompleksową bloku żywienia. W toku kontroli stwierdzono miejscami brudne ściany nad oknem w zmywalni naczyń stołowych. Termin wykonania usterek zalecono do dnia 31.05.2012 r. – decyzja Nr HŻ-887/D/12 z dnia 17.04.2012 r. W trakcie kontroli pobrano materiały do oceny teoretycznej tj. dekadowe zestawienie zużytych produktów za okres od dnia 11.03.2012 r. do dnia 20.03.2012 r. wraz z 10-dniowym jadłospisem. Zebrane materiały z przeprowadzonych badań sposobu żywienia pensjonariuszy wykazały, że w ocenianej dekadzie wartości energetyczna (98%) oraz zawartość witaminy C (91%) są zgodne z zalecaną normą żywienia dla danej grypy żywieniowych, natomiast zawartość wapnia (87%) i żelaza (81%) są za niskie. Zalecono wyeliminowanie przy planowaniu żywienia stwierdzonych nieprawidłowości do dnia 31.05.2012 r.

G) w zakresie odzieży i obuwia

Mieszkankom nieposiadającym własnej odzieży i obuwia oraz możliwości ich zakupienia z własnych środków Dom zapewnia odzież i obuwie odpowiedniego rozmiaru, w ilości określonej rozporządzeniem, dostosowane do potrzeb mieszkanek oraz pory roku, w tym: odzież całodzienną – co najmniej dwa zestawy, odzież zewnętrzną: płaszcz lub kurtkę - co najmniej jeden zestaw, bieliznę dzienną – co najmniej 4 komplety, co najmniej jedną parę obuwia oraz kapcie. Mieszkanek z własnych środków zakupują odzież i obuwie. Dla osób, które nie posiadają środków na ten cel odzież i obuwie zapewnia Domu.

Bielizna, odzież wierzchnia i zewnętrzna mieszanek, obuwie znajduje się w szafach ubraniowych w pokojach mieszkalnych w ilości zestawów odzieży, obuwia, bielizny, dostosowanych do pory roku i potrzeb. W szafach panował ład i porządek. Odzież była czysta, poukładana i niezniszczona.

Ubrania prane są w pralni Domu. Każde ubranie jest znakowane. Żadna z mieszanek, ze względu na stan zdrowia, nie robi drobnych przepierek.

W Domu jest 16 osób leżących, odzież i obuwie dla tych osób dostosowana jest do potrzeb wynikających z ich stanu zdrowia.

W trakcie kontroli nie stwierdzono braków w zakresie zaopatrywania mieszkanek w wymagane liczby zestawów odzieży i obuwia, dostosowane do pory roku.

H) w zakresie pomocy w utrzymaniu higieny osobistej

Mieszkancki mają zapewnioną pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz środki czystości i higieniczne. Mieszkancki z własnych środków kupują środki czystości i przybory toaletowe min. mydła, szampony, papier toaletowy, dezodoranty. Zakupów dokonują wraz z pracownikami na mieście lub na ich prośbę pracownicy kupują potrzebne rzeczy z których rozliczają się na podstawie paragonów. Osobom, które nie są w stanie same zapewnić sobie środków czystości środki te zapewnia Dom.

Środki czystości i higieny oraz ręczniki znajdują się w łazienkach lub pokojach mieszkalnych. W okresie objętym kontrolą Dom zakupił środki czystości i higieniczne.

(Akta sprawy nr 2)

W trakcie kontroli nie stwierdzono, by mieszkankom brakowało środków czystości i higienicznych.

Pomocy w przeprowadzeniu toalety i utrzymaniu higieny osobistej mieszkankom udzielają pielęgniarki, opiekunowie i pokojowe. Usługi w zakresie strzyżenia wykonują opiekunki lub inni pracownicy. Kilka mieszkanek korzysta również z usług w zakładzie fryzjerskim poza Domem.

I) w zakresie realizacji usług opiekuńczych i wspomagających **(Akta sprawy Nr 2)**

Na dzień kontroli w Domu przebywało 48 mieszkanek w wieku od 29 do 88 lat. Główne schorzenia mieszkańców to min.: schizofrenia, organiczne zaburzenia urojeniowe, upośledzenie umysłowe, epilepsja, schorzenia kardiologiczne. Wśród mieszkanek 27 posiada orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności, 18 – umiarkowany, 1- stopień lekki. Dwie osoby nie mają orzeczeń.

Całkowitej pomocy przy wykonywaniu czynności życia codziennego wymaga 9 osób, natomiast 18 mieszkanek wymaga częściowego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Samodzielnie czynności codzienne wykonuje 21 mieszkanek. Wśród mieszkanek jest 16 osób leżących. Przy pomocy wózków inwalidzkich porusza się 6 mieszkanek oraz 2 przy pomocy chodzika.

Wśród mieszkanek 10 osób jest ubezwłasnowolnionych całkowicie. Opiekunami prawnymi ośmiu mieszkanek są członkowie rodzin, dwóch - pracownicy Domu.

W Domu prowadzone są zgodnie z planem dnia i planem pracy na każdy miesiąc, zorganizowane zajęcia terapeutyczne w formie:

- biblioterapii, 1 godzina dziennie,

- siłwoterapia, - 0,5 do 2 godzin dziennie w okresie maj- wrzesień, 0,5 do 1 godziny w okresie październik-kwiecień,
- zajęć muzycznych, dwa razy w tygodniu,
- filmoterapii – raz w tygodniu,
- zajęć kulinarnych realizowanych indywidualnie lub grupowo, 2-3 godziny tygodniowo,
- zajęcia plastyczne, codziennie,
- treningi umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowych, umiejętności społecznych i interpersonalnych, higieniczny, budżetowy, codziennie
- teatrotterapii/poezjoterapii, realizowana zgodnie z potrzebami, świętami okolicznościowymi,
- prace ogrodowe na terenie przy Domu,

Wszystkie mieszkanki zachęcane są do udziału w zajęciach terapeutycznych. Dla każdej mieszkanki opracowane są indywidualne karty terapii zajęciowej, w których wyznaczono cele do realizacji na okres półroczny i propozycje udziału w zajęciach. Po przeanalizowaniu 50 % kart ustalono, że wyznaczone cele dotyczą organizacji czasu wolnego, rozwoju zainteresowań, relacji ze współmieszkankami, podtrzymywania nabytych umiejętności oraz wykształcenia nawyków dbania o siebie i Dom. Wyznaczone cele do pracy są adekwatne do indywidualnych potrzeb mieszkanek i ich stanów zdrowia. Półroczne opisy podsumowujące udział mieszkanki w zajęciach są szczegółowe i odnoszą się do wszystkich uprzednio założonych celów. Dokumentacja prowadzona jest czytelnie.

W Domu prowadzona jest kronika, w której udokumentowane są uroczystości i imprezy z życia mieszanek i Domu.

Mieszkańcy mają możliwość korzystania z kąpka bibliotecznego zorganizowanego na I piętrze. W każdej chwili mogą z niego korzystać tj. brać książki i prasę do czytania. W Domu ze zrozumieniem czyta 14 mieszkanek.

Przepisy prawne dotyczące domów pomocy społecznej znajdują się u pracownika socjalnego, który pomaga również w interpretacji przepisów.

Na potrzeby mieszkanek kupowana jest następująca prasa: Przyjaciółka, Gała, Gazeta Współczesna, Rzeczypospolita – po 1 egz., Głos Katolicki i Rycerz Niepokalanej – po 3 egz.

Dom umożliwia i zapewnia mieszkankom zaspokojenie potrzeb religijnych. Mieszkanki codziennie uczestniczą w odprawianej w Domu o godzinie 9⁰⁰ Mszy św. oraz nabożeństwach okolicznościowych. Bardzo uroczyście obchodzone jest święto św. Franciszka z Asyżu - patrona Domu. W Domu przygotowywane i obchodzone są święta roczne i okolicznościowe. Mieszkańcy wspólnie z pracownikami uczestniczą w Wigilii i Śniadaniu Wielkanocnym.

W 2011 roku zmarło 5 mieszkanek, których pogrzebem zajęła się rodzina. W 2012 roku zmarły 2 mieszkanki, w tym pogrzebem jednej zajął się Dom. Mieszkanki chowane są na cmentarzu w Tykocinie lub zgodnie z wolą zmarłej. Na cmentarzu mieszkanki mają swoje indywidualne groby.

Wszystkie mieszkanki posiadają własne dochody, które pochodzą ze świadczeń z pomocy społecznej, rent i emerytur. Dom zapewnia bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych mieszkańców. Wszystkie mieszkanki swoje oszczędności mają zdeponowane na koncie depozytowym. Wszystkie mieszkanki oraz opiekunowie prawni i kuratorzy osób ubezwłasnowolnionych upoważnili na piśmie pracownika socjalnego do pobierania pieniędzy z ich konta i robienia drobnych zakupów. Pieniądze mogą pobrać każdego dnia u pracownika socjalnego, który wcześniej pobiera pieniądze z kasy od referenta pracującego w księgowości.

Referent prowadzi ewidencję przychodów i rozchodów i za każdy miesiąc przekazuje zestawienie stanu kont mieszkanek dla pracownika socjalnego, który na tej podstawie prowadzi miesięczną kontrolę wydatków. W dniu kontroli mieszkańcy nie mieli zdeponowanych rzeczy wartościowych.

Tryb postępowania z depozytami wartościowymi mieszkańców Domu reguluje Zarządzenie Wewnętrzne Nr 4/2009 Dyrektora DPS p.w. św. Franciszka z Asyżu w Tykocinie z dnia 01.03.2009 roku w sprawie postępowania z depozytami mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Tykocinie. Opracowane zasady nie naruszają praw mieszkanek Domu do swobodnego korzystania ze środków zgromadzonych na depozytach.

Dom posiada wymagany wskaźnik zatrudnienia zespołu terapeutyczno-opiekuńczego, tj. 0,5 dla osób przewlekle psychicznie chorych. Szczegółowe informacje zawarte są w Roz. III na stronie 15-16.

Dom zapewnia mieszkankom kontakt z psychologiem, który w Domu jest zatrudniony na umowę zlecenie. Umowa zlecenie zawarta jest na okres od dnia 01.06.2011 r. do dnia 31.05.2013 r. Psycholog przyjeżdża do mieszkanek w każdą третią sobotę miesiąca.

Usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne na rzecz mieszkanek świadczą pielęgniarz, pielęgniarka, położna, opiekunowie oraz pokojowe.

Pięć pielęgniarek, pielęgniarz i położna pracują w godzinach 6⁰⁰-18⁰⁰, 18⁰⁰-6⁰⁰, jedna pielęgniarka pracuje codziennie od godziny 7⁰⁰-14⁰⁰.

Opiekunowie, pokojowe pracują w godzinach 6⁰⁰-14⁰⁰, 14⁰⁰-22⁰⁰, w tym jeden pokojowy pracuje w godzinach 8⁰⁰-12⁰⁰.

Zgodnie z grafikiem na dzień 8 marca br. obsada na poszczególnych zmianach przedstawiała się następująco:

- a) w godzinach 6⁰⁰-14⁰⁰ pracowało:
 - 2 opiekunów, 3 pokojowe,
- b. w godzinach 7⁰⁰-14⁰⁰ pracowała 1 pielęgniarka
- c. w godzinach 6⁰⁰-18⁰⁰ pracowała 1 pielęgniarka
- d. w godzinach 14⁰⁰-22⁰⁰ pracował: 1 opiekun, 1 pokojowa
- e. w godzinach 18⁰⁰-6⁰⁰ pracowała położna,

W nocy na dyżurze była pielęgniarka. Po przeanalizowaniu grafików ustalono, że na dyżurach nocnych zawsze jest pielęgniarka.

Obsada personelu w poszczególnych porach doby dostosowana jest do potrzeb mieszkank i ich stanu zdrowia.

Pozostałe osoby z działu terapeutyczno-opiekuńczego pracują:

- 2 instruktorów ds. kulturalno- oświatowych w godzinach 7³⁰-15³⁰,
- 2 instruktor ds. terapii zajęciowej w godzinach 6⁰⁰-14⁰⁰ i 14⁰⁰-22⁰⁰ na zmianę,
- technik fizjoterapii 14⁰⁰-22⁰⁰,
- pracownik socjalny 7³⁰-15³⁰.

Zatrudnienie pracowników socjalnych zgodne jest z obowiązującymi standardami, według których na stu mieszkańców powinno być zatrudnionych nie mniej niż dwóch pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. W Domu zatrudnionych jest pracownik socjalny w pełnym wymiarze czasu pracy.

W trakcie kontroli ustalono, że pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach wewnętrznych organizowanych na terenie Domu oraz szkoleniach zewnętrznych w innych placówkach.

(Akta sprawy nr 3)

Ze szkoleń sporządzona jest dokumentacja w formie protokołów, w których opisano zakres tematyczny szkoleń oraz dołączono listy obecności.

Po przeanalizowaniu tematów i terminów przeprowadzonych szkoleń należy stwierdzić, że pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego uczestniczą co najmniej raz na dwa lata w szkoleniach na temat praw mieszkańców, kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcem, zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. Nr 217, poz. 1837).

J) w zakresie możliwości korzystania ze świadczeń zdrowotnych, określonych w art. 58 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

Wszystkie mieszkanki zgłoszone są do lekarza rodzinnego dr Zdzisława Skakuja z NZPOZ w Tykocinie ul. Kaczorowskiej 1. Lekarz rodzinny przyjeżdża do mieszkańców na wizyty domowe po wcześniejszym ich telefonicznym uzgodnieniu, a mieszkanki sprawniejsze z pracownikiem chodzą do Przychodni. Raz w miesiącu lekarz jest dodatkowo w Domu, wypisuje recepty i skierowania do poradni specjalistycznych.

Wszystkie mieszkanki objęte są opieką pielęgniarstwa pielęgniarek z NZPOZ tj. Pani Doroty Wnorowskiej, Bożeny Bokiny, Anny Cimoch.

Wszystkie zlecenia lekarskie, w tym min. zlecenia na iniekcje, wykonywanie stałych opatrunków, wlewy, pobieranie krwi wykonują pielęgniarki zatrudnione w Domu. Na dzień kontroli dwie mieszkanki mają zlecone zastrzyki przez lekarza psychiatrę, trzy – zmiana opatrunków. Krew pobrana do badania zawożona jest do laboratorium zgodnie ze skierowaniem lekarskim.

Lekarz rodzinny kierują mieszkańców do poradni specjalistycznych. Mieszkańcy korzystają z następujących poradni: kardiologicznej, okulistycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, endokrynologicznej, ortopedycznej, chirurgicznej, onkologicznej i diabetologicznej.

Wszystkie mieszkanki Domu są pod stałą opiekę lekarza psychiatry dr Reginy Popławskiej. W dniu 28.02.2012r. Dyrektor Domu zawarł z AGENDA sp. z o.o., Leńce 26A, 16-002 Dobrzyniewo Duże prowadzącą Podlaskie Centrum PsychogeriatrII do objęcia mieszkanek świadczeniami zdrowotnymi w zakresie opieki psychiatrycznej. Od kwietnia 2012r lekarz psychiatra jest w Domu raz w tygodniu w poniedziałki i na każde wezwanie w przypadku nagłej potrzeby. Pielęgniarki utrzymują kontakt telefoniczny z psychiatrą.

Wszystkie mieszkanki oceniane są wg. skali Barthla raz w roku. Ostatnia ocena została dokonana w lutym br. oraz jedna nowoprzyjęta w marcu br. Na dzień kontroli wg. ww. skali w przedziale od 0 do 40 pkt sklasyfikowanych jest 10 mieszkanek. Wszystkie te osoby są leżące i każda z tych mieszkanek ma zlecenie na pieluchomajtki. **Żadna z mieszkanek nie została zgłoszona do podmiotów realizujących opiekę długoterminową.**

Do poradni specjalistycznych mieszkanki zawożone są samochodem Domu. W sytuacjach nagłych lub zagrożenia zdrowia i życia wzywane jest pogotowie.

Zlecenia na pieluchomajtki realizowane jest dla 14 osób, wkładki dla 2 osób.

W Domu prowadzona jest przez pielęgniarki książka raportów, w której codziennie opisywane jest funkcjonowanie mieszkanki, które zgłaszają gorsze samopoczucie, które gorzej się czują.

W 2011 roku i 2012 r. żadna z mieszkanki nie miała zleconych od lekarza specjalisty zabiegów rehabilitacyjnych. Wszelkie ćwiczenia usprawniające technik fizjoterapii realizuje po uzgodnieniu z lekarzem rodzinnym i lekarzem psychiatrą. Technik fizjoterapii prowadzi z mieszkankami ćwiczenia indywidualne i grupowe, ćwiczenia przyłóżkowe oraz ogólnousprawniające. Z prowadzonych zabiegów i ćwiczeń technik prowadzi dokumentację w której odnotowuje jakie zabiegi przeprowadził i kto w nich uczestniczył. W kilku przypadkach zapisano, że mieszkanka nie wyraża chęci uczestniczenia w zajęciach. **Dokumentacja prowadzona przez technika fizjoterapii ogranicza się do odnotowywania obecności mieszkanki w danym dniu na zajęciach lub odmowie uczestniczenia w nich. Brak jest dokumentacji, w której technik fizjoterapii określiłby indywidualnie potrzeby mieszkanki w zakresie usprawniania fizycznego oraz efektów podejmowanych oddziaływań.**

W 2011 i w 2012 roku żadna z mieszkanki nie wyjeżdżała na turnusy rehabilitacyjne.

. W 2012 r. złożonych było 35 wniosków, z czego dofinansowanie otrzymało 20 mieszkanki.

Mieszkanki otrzymały dofinansowanie do zakupu sprzętu ortopedycznego, w 2011 r. do: 15 materacy, 3 aparatów słuchowych. Z CARITAS, w ramach umów użyczenia, Dom otrzymał dla mieszkanki 7 łóżek pielęgnacyjno-rehabilitacyjnych, 7 materacy piankowych, 7 chodzików rehabilitacyjnych.

W okresie objętym kontrolą nie stosowano przymusu bezpośredniego wobec mieszkanki.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Dom pokrywa opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, przewidziane w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia. Faktury za leki wystawiane na Dom Pomocy Społecznej. Na fakturze wyszczególniona jest odpłatność ryczałtowa i przekraczająca przyznany limit, tj. kwota którą musi uiścić mieszkanka. Na podstawie faktur położna sporządza zestawienia rozliczenia faktur imiennie dla każdej mieszkanki nr faktury i pozycja leku z faktury, którą dana mieszkanka musi dopłacić. Na podstawie sporządzonego zestawienia pracownik socjalny pobiera należną kwotę indywidualnie od każdej mieszkanki i wpłaca bezpośrednio na konto bankowe Domu.

II. Przestrzeganie praw mieszkańców oraz dostępności mieszkańców do informacji o swoich prawach, określonych w art. 55 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Prawa i obowiązki mieszkank Domu zawarte są w § 7 Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego przez Dyrektora CARITAS Diecezji Łomżyńskiej w dniu 23.10.2006 r.

Nowoprzybyłą mieszkankę z Domem, współmieszkańcami oraz Regulaminem, w tym z prawami i obowiązkami zapoznaje dyżurująca pielęgniarka z pracownikiem socjalnym. Mieszkanka lub jej opiekun prawny na piśmie potwierdza, że zapoznał się z regulaminem organizacyjnym, w tym z przysługującymi mu prawami i obowiązkami. Powyższe oświadczenie znajduje się w aktach mieszkańca. Ponadto, prawa i obowiązki mieszkańców wywieszone są na korytarzu na parterze na tablicy ogłoszeń.

Zawarte w Regulaminie prawa gwarantują mieszkankom w szczególności wolność, godność, intymność i poczucie bezpieczeństwa. Uwzględniają rozwój osobowości, utrzymywanie i rozwijanie kontaktów z rodziną i środowiskiem, korzystanie ze wszystkich usług świadczonych przez Dom oraz zapewniają bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych w depozycie.

Teren wokół Domu jest ogrodzony, brama wejściowa w ciągu dnia jest otwarta. Po kolacji jest zamykana i o 6⁰⁰ rano otwierana. Mieszkanki bez przeszkód mogą poruszać się po posesji Domu i poza nią, wcześniej zgłaszając pielęgniarce. Mieszkanki mniej sprawne ze względów bezpieczeństwa poza teren Domu wychodzą z pracownikiem pracującym na dyżurze.

Po włączeniu przez osoby kontrolujące systemu przyzywowo-alarmowego w pokoju mieszkalnym, pracownicy będący na dyżurze zareagowali i przyszedli do pokoju, w którym alarm został włączony.

Ze wszystkimi sprawami urzędowymi mieszkanki zwracają się do pracownika socjalnego, który prowadzi sprawy urzędowe mieszkańców, pomaga w pisaniu podań oraz wspiera mieszkańców w relacjach z rodzinami.

Dom zapewnia mieszkańcom prawo do kontaktów z rodziną i osobami bliskimi. Stały kontakt z rodzinami utrzymuje 33 mieszkanki, 10 mieszkanek zabieranych jest przez rodziny do domów rodzinnych, 13 mieszkanek do domów zawożą pracownicy Domu. Wśród mieszkanek 11 osób jest samotnych. W 2011 roku jedna mieszkanka została zabrana do domu rodzinnego.

W 2011 roku jedna rodzina odwiedzając mieszkankę korzystała z noclegu w pokoju gościnnym.

Mieszkanki spotykają się z osobami odwiedzającymi w pokojach mieszkalnych. Dom umożliwia mieszkańcom podtrzymanie kontaktu telefonicznego z rodzinami i osobami zaprzyjaźnionymi. Mieszkanki gdy chcą skontaktować się z rodzinami dzwonią z telefonu stacjonarnego Domu. Na korytarzu na parterze zamontowany jest aparat telefoniczny na kartę, z

którego mieszkanki również korzystają. Kilka mieszkanek (5 osób) posiada również własne telefony komórkowe.

Dom podtrzymuje działania celem nawiązania kontaktu ze środowiskiem lokalnym oraz stwarza mieszkańcom możliwość rozwoju własnych zainteresowań poprzez zapewnienie udziału w imprezach kulturalnych i rekreacyjno-sportowych, organizowanych na terenie Domu i poza nim.

W okresie objętym kontrolą, ze względu na stan psychofizyczny osób przebywających w Domu żadna z osób nie została usamodzielniona.

W Domu funkcjonuje samorząd mieszkańców w skład, którego wchodzi przewodnicząca i z-ca przewodniczącej. Zasady pracy samorządu reguluje Regulamin Samorządu Mieszkańców z dnia 07.01.2010 r. Obsługę techniczno-organizacyjną Rady zapewnia pracownik socjalny. Raz na dwa tygodnie samorząd zgłasza pracownikowi potrzeby dot. organizacji Domu i organizacji czasu wolnego.

Wszystkie mieszkanki mają wyrobione dowody osobiste. Mieszkanki zameldowane są w Domu na pobyt stały – 39 osób. Pozostałe na pobyt tymczasowy. Sprawy meldunkowe mieszkanek załatwia pracownik socjalny.

Dom zapewnia osobom uprawnionym do głosowania czynny udział w wyborach. Na terenie Domu organizowany jest zamknięty okręg wyborczy. Osoby świadome oraz te, które wyrażają chęć wzięcia udziału biorą w nich czynny udział.

W okresie objętym kontrolą Sędzia Sądu Okręgowego w Białymstoku w dniu 15 czerwca 2011 r. przeprowadził kontrolę na podstawie § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lutego 1995 r. w sprawie kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej (Dz. U. Nr 23 poz. 128). W wyniku kontroli wydano następujące zalecenia pokontrolne:

- 1) przestrzegać przepisy Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 23.08.1995 w sprawie sposobu stosowania środków przymusu bezpośredniego tj. oprócz rejestru zastosowania przymusu prowadzić kartę zastosowania unieruchomienia i izolacji,
- 2) każdorazowo o przyjęciu do domu pomocy społecznej osoby umieszczonej na podstawie orzeczenia Sądu winien być powiadomiony Sąd, który wydał orzeczenie,
- 3) do akt osobowych osób całkowicie i częściowo ubezwłasnowolnionych winien być załączony dokument potwierdzający, kto pełni funkcję opiekuna kuratora,
- 4) akta powinny być uzupełnione w dokumenty, w których w sposób jednoznaczny wyrażona jest zgoda na umieszczenie w domu pomocy społecznej osób określonych w ustawie,

5) opiekun występujący o umieszczenie osoby całkowicie ubezwłasnowolnionych w domu pomocy społecznej każdorazowo winien uzyskać zgodę sądu opiekuńczego na takie umieszczenie, akta winny zawierać orzeczenie Sądu zezwalające opiekunowi na umieszczenie.

6) należy założyć i prowadzić książkę skarg i wniosków, informacja o prowadzeniu takiej książki i miejscu jej przechowywania winna być wywieszona na tablicy ogłoszeń.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika socjalnego wszystkie zalecenia zostały zrealizowane. W bieżącym roku będzie kolejna kontrola w trakcie której sprawdzone zostanie wyeliminowanie nieprawidłowości.

III. Zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Schemat organizacyjny Domu określony stanowi załącznik do Regulaminu Organizacyjnego. W skład Domu wchodzi następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

- 1) Dyrektor,
- 2) Dział Finansowy i Administracyjno-Gospodarczy,
- 3) Dział Medyczno-Rehabilitacyjnych i Świadczeń Opiekuńczych.

Dom przeznaczony jest osób przewlekle psychicznie chorych – 48 miejsc; wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego, w pełnym wymiarze czasu pracy dla tego typu domu powinien wynosić nie mniej niż 0,5 w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Na dzień kontroli w DPS na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 29 osób, z czego 28,5 osób w przeliczeniu na pełne etaty. W zespole terapeutyczno-opiekuńczym, zatrudnionych było 21 osób (4 pielęgniarki, pielęgniarz, położna, technik fizjoterapii na $\frac{3}{4}$ etatu, 2 instruktorów terapii zajęciowej, pracownik socjalny, 4 opiekunów, starsza pokojowa na $\frac{3}{4}$ etatu, 4 opiekunów, 2 instruktorów ds. kulturalno-oświatowych) w przeliczeniu na pełne etaty 20,0 osób.

Ponadto, w Domu usługi na rzecz mieszkańców świadczy 10 wolontariuszy. Umowy i porozumienia z wolontariuszami zawarte są na czas nieokreślony. Podstawowym zadaniem wolontariuszy jest opieka nad mieszkanką, a w szczególności:

- organizacja czasu wolnego z uwzględnieniem stanu ich zdrowia i zainteresowań,
- aktywacja i motywowanie do udziału w zajęciach,
- pomoc w organizacji imprez okazjonalnych, wycieczek,
- współdziałanie i integracja ze środowiskiem lokalnym,
- informowanie o każdym wypadku służby medyczne.

Według obowiązujących przepisów, przy ustalaniu wskaźnika zatrudnienia uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w domu, jeżeli pracują bezpośrednio z mieszkańcami, przy czym przy wyliczaniu wskaźnika udział tych osób nie może przekroczyć w DPS - 30% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno-opiekuńczym. Z ogólnej liczby 21 osób zatrudnionych w Domu w zespole terapeutyczno-opiekuńczym 30% stanowi 6 osób.

W dniu kontroli w Domu przebywało 48 mieszkank, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego dla tej liczby osób wynosi tj. $0,54 = (20 + 6) : 48$.

W związku z wnioskiem ks. Dyrektora Caritas Diecezji Łomżyńskiej o zwiększenie liczby miejsc w Domu o 2 tj. z 48 na 50, należy stwierdzić, że przy zwiększonej liczby miejsc Dom również posiada wymagany wskaźnik zatrudnienia zespołu terapeutyczno-opiekuńczego tj. $0,52 = (20 + 6) : 50$.

(Akta sprawy nr 2)

Kwalifikacje jakie winni posiadać pracownicy zatrudnieni w Domu zawarte są w § 9 Umowy o realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, zawartej w dniu 30.12.2008 r. pomiędzy Zarządem Powiatu Łomżyńskiego a ks. Dyrektorem CARITAS Diecezji Łomżyńskiej zlecającej prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Tykocinie – ankesowanej w dniu 6 listopada 2009 r. Zgodnie z § 9 cytowanej umowy w zakresie struktury zatrudnienia i kwalifikacji zatrudnionych osób dyrektor Domu przestrzega przepisów samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego.

Kwalifikacje pracowników Domu określone są w aneksie z dnia 28.05.2009 r. do Wynagradzania dot. tabeli zaszeregowania stanowisk i kwalifikacji w DPS w Tykocinie. Są one zgodne z wymaganiami określonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398 z póź. zm.).

W oparciu o przedłożony wykaz pracowników oraz sprawdzone akta osobowe ks. Dyrektora i 11 losowo wybranych pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego (tj. 52 % wszystkich pracowników zespołu) stwierdzono, że wszystkie osoby posiadają kwalifikacje zgodnie z cytowanym rozporządzeniem.

(Akta sprawy nr 2 oraz Załącznik nr 1)

W 2011 r. 1 pracownik podniósł swoje kwalifikacje a w 2012 roku 6 pracowników podnosi swoje kwalifikacje.

(Akta sprawy nr 2)

VI. Opracowywanie i realizacja indywidualnych planów wsparcia mieszkańców, określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. Nr 217, poz. 1837).

Zarządzeniem wewnętrznym nr 1/2012 z dnia 02.01.2012r Dyrektor Domu powołał zespół terapeutyczno - opiekuńczy w skład którego weszli wszyscy pracownicy bezpośrednio zajmujący się wspieraniem mieszkańców. Zarządzeniem tym zmienił Zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora Domu nr 17/2010 z dnia 31.12.2010r. w sprawie powołania zespołu. Działania wynikające z planów koordynuje pracownik kulturalno-oświatowy.

Osobą odpowiedzialną za opracowanie indywidualnych planów wsparcia jest pracownik pierwszego kontaktu, który jest pracownikiem pierwszego kontaktu średnio 3-4 osób.

Zespół terapeutyczno-opiekunczy spotyka się w ramach przeprowadzanych szkoleń wewnętrznych podczas których omawia sytuacje mieszkank, w tym indywidualne plany wsparcia. **Z posiedzeń zespołu na których były omawiane plany mieszkank nie ma informacji i poczynionych ustaleniach, wyznaczonych kierunkach pracy w stosunku do omawianych mieszkank.**

Indywidualne plany wsparcia opracowane są dla wszystkich mieszkank. Dla nowoprzybyłych mieszkank indywidualny plan wsparcia mieszkańca opracowany jest w ciągu pół roku. Po przeanalizowaniu 50% indywidualnej dokumentacji mieszkank należy stwierdzić, że dla każdej mieszkanki opracowana jest dokumentacja, która zawiera: opis mieszkanki z szansami jej powrotu do środowiska, opisem świadczonych usług socjalnych. W usługach socjalnych wyczerpująco opisano sytuację mieszkank, ich potrzeby, kontakty z rodzinami. Pracownik socjalny adekwatnie do potrzeb założył cele pracy na kolejny rok. Opracowane w indywidualnych planach wsparcia cele krótko i długoterminowe są sporządzane co pół roku. Obejmują opiekę zdrowotną, udział w terapii, kontakt z bliskimi.

Cele opieki krótko i długoterminowe dostosowane są do potrzeb mieszkank, stanu zdrowia. Zmieniane są adekwatnie do sytuacji mieszkank.

W przypadku mieszkank świadomych są one zapoznawane z indywidualnymi planami wsparcia, co potwierdzają na piśmie w planie. **Natomiast plany osób ubezwłasnowolnionych nie są z uzgodnione z ich opiekunami prawnymi.** W stosunku do osób, których stan nie pozwala na uzgodnienie planu wsparcia w dokumentacji zawarto stosowne zapisy.

W ramach sprawowanego nadzoru Powiatowe Centrum Pomocy Kontroli w Łomży w okresie objętym kontrolą przeprowadziło kontrolę DPS w Tykocinie w dniach 7-8 luty 2011 r. Zakres kontroli obejmował:

- 1) Zakres i jakość usług świadczonych przez Dom,

- 2) odpłatność mieszkańców za pobyt w Domu,
- 3) kwalifikacje pracowników,
- 4) dochody i wydatki Domu.

W trakcie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Dokonano wpisu do książki kontroli DPS pod pozycją 10/2012.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje ks. Dyrektor Domu Pomocy Społecznej p. w. św. Franciszka z Asyżu w Tykocinie.

Zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 7 oraz § 16 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) ks. Dyrektorowi przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu; ks. Dyrektor składa wówczas wyjaśnienia przyczyn tej odmowy w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

Podpisy kontrolujących

- 1/ *Ewa Fesler*
- 2/ *Michałowa Markowa*

DYREKTOR

04.05.2012 ks. Andrzej Borkowski
ks. dr Andrzej Borkowski
 (data i podpis ks. Dyrektora Domu)

Nie anonsuję tego protokołu.
04.05.2012. ks. Andrzej Borkowski
DYREKTOR
ks. dr Andrzej Borkowski